Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

http://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/993

Jautājums

Vērtējums ***10 ballu*** vai ***10 baļļu*** sistēmā?

Atbilde

Vērtējums ***10 ballu*** sistēmā.

Vārdi *balle* ar nozīmi ‘sabiedrisks pasākums ar dejām’ un *balle* ar nozīmi ‘mērvienība vērtējuma izteikšanai skaitļos’ ir homonīmi – vienādi izrunājami un rakstāmi vienas valodas vārdi ar atšķirīgu, savstarpēji nesaistītu nozīmi. Tie ir 5. deklinācijas lietvārdi, kuriem daudzskaitļa ģenitīvā parasti ir līdzskaņu mija:
dille – diļļu;
lelle – leļļu;
šalle – šaļļu.
Līdzskaņu mija daudzskaitļa ģenitīvā ir vārdā *balle* ar nozīmi ‘sabiedrisks pasākums ar dejām’:
Ziemassvētki ir baļļu laiks, zaļumbaļļu tradīcija joprojām dzīva.
Savukārt vārdā *balle* ar nozīmi ‘mērvienība vērtējuma izteikšanai skaitļos’ daudzskaitļa ģenitīvā līdzskaņu mijas nav:
vērtējums desmit ballu sistēmā, eksāmenā iegūts vienāds ballu skaits.
Tas ir līdzskaņu mijas izņēmums, lai nerastos pārpratumi ar citas nozīmes vārdu.

Avoti

Ceplītis, L., Miķelsone, A., Porīte, T., Raģe, S.*Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīca*. Rīga : Avots, 2007,117. lpp.

Markus, D. Galvenās latviešu valodas pareizrunas jeb ortoepijas problēmas. *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2013, 137. lpp.

Latviešu literārās valodas vārdnīca: balle

Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: balle

© Latviešu valodas aģentūra, 2017